

Jsme částí země

Příloha Budišovského zpravodaje č. 3/2003

30. 9. 2003

Jsme částí země

**ŘEČ NÁČELNÍKA SEATTLEA K PRESIDENTU SPOJENÝCH
STÁTŮ AMERICKÝCH V ROCE 1855**

Roku 1855 vyzval americký prezident Franklin Pierce indiánský kmen Duwamishů, jenž žil ve státě Washington na severozápadě USA, aby prodal své území bílým osadníkům a usídlil se v rezervaci. Na požadavek, vybízející k činu dosud neslýchanému, odpověděl náčelník Seattle touto řečí:

Velký náčelník ve Washingtonu posílá zprávu, že si přeje koupit naši zem.

Velký náčelník nám posílá také slova přátelství a dobré vůle.

To je od něj přívětivé,
neboť my víme,
že našeho přátelství
nemá zapotřebí.

Ale my jeho nabídku uvážíme,
neboť víme,
že když neprodáme,
přijde snad bílý muž s puškami a naši zem si vezme.

Jak je možné
oblohu nebo teplo země
koupit či prodat?

Tato představa je nám cizí.

Když nevládníme
svěžest vzduchu a třpyt vody,
jak to od nás může koupit?

My se rozhodneme.

Co říká Seattle,
na to se může
velký náčelník ve Washingtonu
spolehnout tak jistě,
jako se náš bílý bratr
může spolehnout
na návrat ročních dob.

Má slova jsou jako hvězdy,
nezaniknou.

Každý kousek této země
je mému lidu svatý,
každé lesknoucí se
jedlové jehličí,
písečné pobřeží,
mlha v tmavých lesích,
každá paseka,
každý bzučící hmyz
je v myšlenkách a zkušenostech
mého lidu svatý.

Míza, která stoupá ve stromech,
nese vzpomínku rudého muže.

Když mrtví bílých odcházejí,
aby se toulali pod hvězdami,
zapomínají na zemi
svého narození.

Naši mrtví
na tuto divukrásnou zemi
nikdy nezapomenou,
neboť ona je rudému muži
matkou.

Jsme částí země
a ona je částí nás.

Vonící květiny jsou naše sestry,
srnci, kůň a velký orel
jsou našimi bratry.

Skalnaté výšiny, úrodné louky,
teplo z těla poníka a člověka –
to všechno patří
do jedné rodiny.

Posílá-li nám tedy
velký náčelník ve Washingtonu
zprávu, že chce koupit náš kraj,
žádá od nás hodně.

Velký náčelník nám sděluje,
že nám dá místo, kde můžeme
žít pohodlně a sami pro sebe.

On bude naším otcem a my
jeho dětmi.

Ale může to tak vůbec někdy
být?

Bůh miluje Váš lid
a své rudé děti opustil.

Dává bílému muži stroje,
aby mu pomohl v jeho práci,
a staví pro něj velké vesnice.

Váš lid je den ze dne silnější.

Brzy zaplavíte kraj jako řeky,
které se řítí roklinami
po nečekaném dešti.

Můj lid je jako opadávající příliv
- avšak bez návratu.

Ne, jsme různé rasy.

Naše děti si spolu nehrají
a naši starci nevypravují
stejně příběhy.

Vám je Bůh nakloněn,
my jsme sirotci.

Vaši nabídku koupit naši zem
uvážíme.

Nebude to lehké,
neboť tento kraj je nám svatý.

Máme potěšení z těchto lesů.

Nevím, jsme jiní než vy.

Třpytící se voda,
která proudí v potocích a řekách,
není jenom voda,
nýbrž krev našich předků.

Když Vám tento kraj prodáme,
musíte vědět, že je svatý,
a učit své děti, že je svatý
a že každý prchavý odraz
v průzračné vodě jezer vypráví
o tradicích a událostech
ze života mého lidu.

Zurčení vody
je hlas mých předků.

Řeky jsou našimi bratry –
zahánějí naši řízeň.

Řeky nesou naše kánoe
a živí naše děti.

Když svůj kraj neprodáme,
musíte si pamatovat
učit své děti, že řeky jsou
našimi i vašimi bratry,
a musíte být od nynějška
k řekám dobří,
tak jako ke každému jinému
bratru.

Rudý muž vždy ustupoval
před pronikajícím bílým mužem,
tak jako jitřní mlha ustupuje
do hor před ranním sluncem.

Ale popel našich otců je svatý,
jejich hroby
jsou svěcenou půdou
a tak jsou nám posvěceny
tyto pahorky, tyto stromy,
tento kus země.

Víme, že bílý muž naší povaze
nerozumí.

Je to pro něj stejný kus země
jako každý jiný,
neboť je cizincem, který přichází
v noci a ze země si vezme,
cokoli potřebuje.

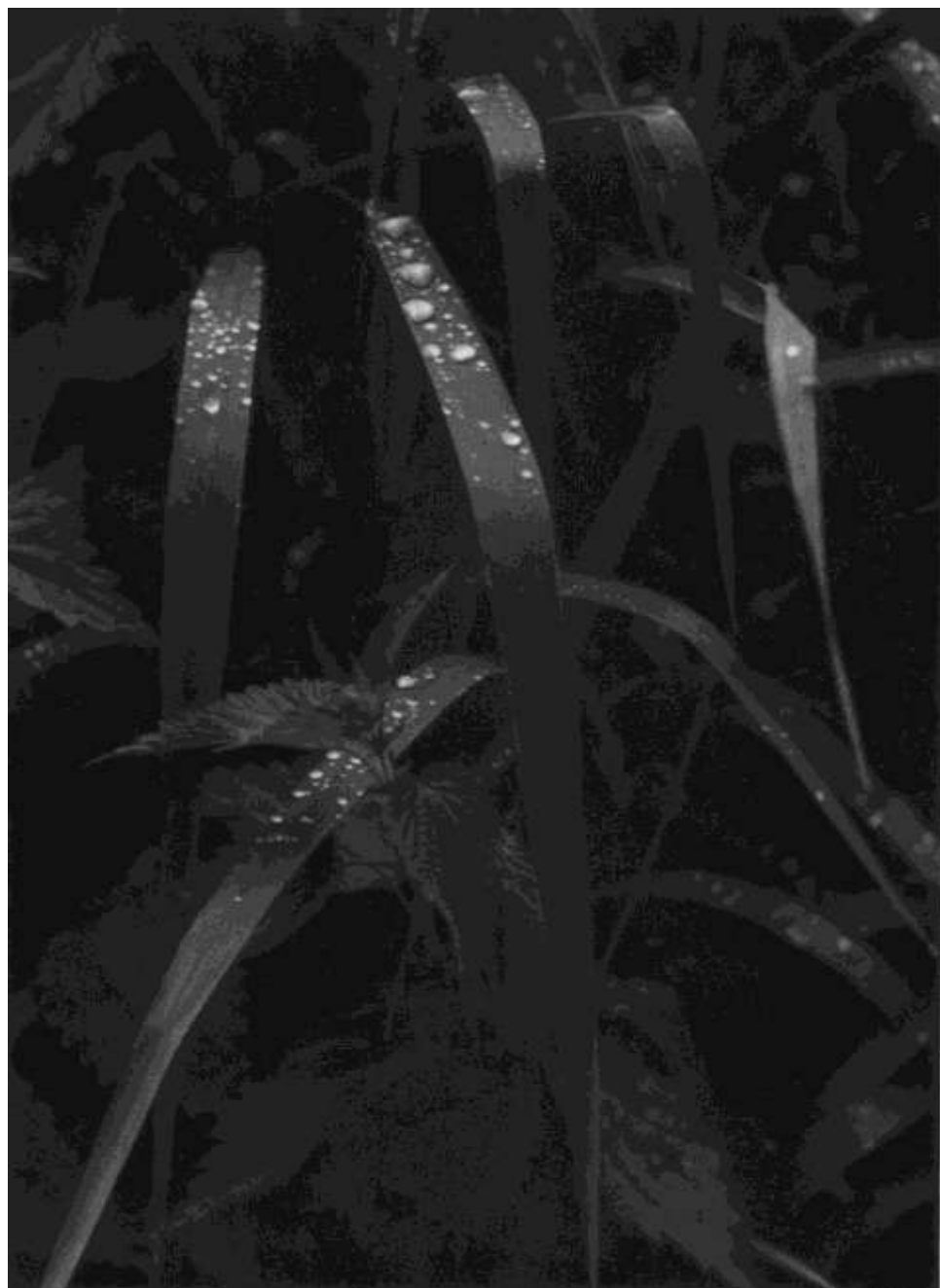
Země mu není bratrem,
nýbrž nepřítelem,
a když si ji podrobí, kráčí dál.

Odchází od hrobů svých otců –
a nestará se.

Krade zemi svým dětem –
a nestará se.

Hroby jeho otců
a právo jeho dětí na narození
jsou zapomenuty.

Zachází se svou matkou, zemí,
a se svým bratrem, nebem,
jako s věcmi
ke koupi a k drancování,
prodává je jako ovce
či lesklé perly.

Jeho hlad pohltí zemi
a nezanechá nic než poušť.

Nevím, naše povaha je jiná
než vaše.

Pohled na vaše města v očích
rudého muže bolí.

Snad proto, že je rudý muž
divoch a nic nechápe.

Ve městech bělochů není žádné
ticho.

Žádné místo, kde je možné
na jaře slyšet rozpukání listů
nebo bzučení hmyzu.

Ale možná mi to tak připadá
jen proto, že jsem divoch
a nerozumím tomu.

Ten hluk se zdá být našim uším
jenom urážlivým.

Co ještě zbývá ze života,
když není slyšet křik ptáka nebo
hádání žab v noci u rybníka?

Jsem rudý muž a nerozumím
tomu.

Indián má rád
tiché šelestění větru, který hladí
hladinu rybníka,
vítr vyčištěný poledním deštěm
nebo těžký vůní borovic.

Vzduch je drahocenný
pro rudého muže,
neboť všechno
sdílí ten samý dech.

Zvíře, strom, člověk –
ti všichni sílí tentýž dech.

Zdá se, že bílý muž
si nevšímá vzduchu, který dýchá;
jako muž,
který už mnoho dní umírá,
je i on otupělý proti zápachu.
Ale když Vám prodáme
svou zem, nesmíte zapomenout,
že vzduch je nám drahocenný;
že vzduch se dělí o svého ducha
s veškerým životem,
ve kterém je obsažen.

Vítr dal našim otcům první dech
a přijme jejich poslední.

A vítr musí dát také našim dětem
životní sílu.

A jestliže Vám prodáme
svou zem, musíte si ji cenit
jako zvláštní a posvěcenou,
jako místo, kde i bílý muž cítí,
že vítr sladce voní
lučnými květinami.

Vaši nabídku uvážíme,
a jestliže se rozhodneme
přijmout,
tak jen pod jednou podmínkou.

Bílý muž musí
se zvířaty této země
zacházet jako se svými bratry.

Jsem divoch a jinak tomu
nerozumím.

Viděl jsem tisíc zetlelých bizonů
zanechaných bílým mužem –
zastřelených
z kolemjedoucího vlaku.

Jsem divoch a nerozumím,
jak má být ten čadící železný kůň
důležitější než bizon,

kterého my zabijeme,
jenom abychom zůstali naživu.

Co je člověk bez zvířat?

Kdyby všechna zvířata vymizela,
zemřel by člověk
na velkou smrt ducha.

Co se stále děje zvířatům,
stane se brzy i lidem.

Všechno je vzájemně spojeno.

Co postihuje zemi,
postihne i syny země.

Musíte své děti učit,
že půda pod jejich nohama
je popel našich dědů.

Aby kraj ctili, vypravujte jim,
že země je naplněna dušemi
našich předků.

Učte své děti to, co my učíme
naše děti: země je naší matkou.

Co postihuje zemi,
postihne i syny země.

Když lidé na zem plivají,
plivají sami na sebe.
Neboť víme, že země nepatří
lidem, ale že lidé patří zemi –
to víme.

Všechno je vzájemně spojeno
jako krev,
která spojuje jednu rodinu.

Vše je spojeno.

Co postihuje zemi,
postihne i syny země.

Člověk nestvořil pohyb života,
on je v něm pouze vláknem.

Co uděláte tomu pohybu,
uděláte i sami sobě.

Ne, den a noc nemohou žít
společně.

Naši mrtví žijí dál
v sladkých vodách země,
vracejí se znovu
s tichým krokem jara
a jejich duše je ve větru,
který čeří hladinu rybníka.

Nabídku bílého muže koupit
naši zem uvážíme.

Ale můj lid se ptá,
co vlastně chce bílý muž?

Jak je možno koupit
oblohu či teplo země
nebo rychlost antilopy?

Jak Vám to můžeme prodat –
a jak to můžete koupit?

Copak můžete se zemí dělat
co chcete jenom proto,
že rudý muž podepíše
kus papíru a dá ho bílému muži?

Když nevládníme
svěžest vzduchu a třpyt vody,
jak to od nás můžete koupit?

Mohou vaše peníze
vrátit bizonům život,
až bude i ten poslední zabit?

Vaši nabídku uvážíme.

Víme, že když neprodáme,
přijde nejspíš bílý muž
se zbraněmi a naši zem si vezme.

Ale my jsme divoši.

Bílý muž, přechodně držící moc,
si myslí, že už je snad Bohem,
kterému patří země.

Jak může nějaký člověk vlastnit
svou matku?

Vaši nabídku koupit naši zem
uvážíme,
den a noc nemohou žít společně –
uvážíme Vaši nabídku
jít do rezervace.

Budeme žít stranou a v míru.

Není důležité,
kde strávíme zbytek našich dní.

Naše děti viděly své otce
ponížené a poražené.

Naši válečníci byli zahanbeni.

Po porážkách
tráví své dny zahálčivě, otravují
svá těla sladkými pokrmy
a silnými nápoji.

Není důležité,
kde strávíme zbytek svých dní.

Už jich není mnoho.

Ještě pár hodin, několik zim –
a žádné dítě velkých kmenů,
které dříve žily v tomto kraji
nebo se teď v malých skupinkách
toulají lesy, už nezůstane,
aby truchlilo u hrobů lidu,
který byl kdysi tak silný
a plný naděje jako ten Váš.

Ale proč se mám rmoutit
nad záhubou svého lidu,
národy jsou z lidí,
z ničeho jiného.

Lidé přicházejí a odcházejí
jako vlny na moři.

Dokonce ani bílý muž,
jehož Bůh s ním zachází a mluví
jako přítel s přítelem,
nemůže uniknout společnému
určení.

Snad jsme přece bratři.

Uvidíme.

Jedno víme - to,
co bílý muž snad jednoho dne
teprve objeví -
že náš Bůh je tentýž Bůh.

Možná si myslíte,
že jím vládnete, tak jako usilujete
o ovládnutí naší země;
ale to nemůžete.

On je Bůh lidí - stejně tak rudých
jako bílých.

Tento kraj je pro něj cenný
a zranit zemi znamená
opovrhovat jejím Stvořitelem.

I bílí pominou, možná dříve
než všechny ostatní kmeny.

Pokračujte se zamořováním
svého lože a jedné noci
se udusíte
ve svém vlastním odpadu.

Ale ve své velké záhubě budete zářit,
zažehnutí silou Boha,
který Vás přivedl do této země a Vám určil vládnout
tomuto kraji a rudému muži.

Toto předurčení je nám
hádankou.

Až budou všichni bizoni pobiti,
divocí koně zkroceni,
až budou skryté kouty lesa
ztěžklé pachem mnoha lidí
a pohled na plodné pahorky
zohavený mluvícími dráty,
kde potom bude houština,
kde bude orel,
co to znamená, dát sbohem
rychlému koni a lovu?

Konec života a začátek přežívání.

Bůh Vám dal vládu nad zvířaty,
lesy a rudým mužem

z nějakého zvláštního důvodu,
ale tento důvod je nám
hádankou.

Snad bychom tomu mohli
porozumět, kdybychom věděli,
o čem bílý muž sní – jaké naděje
líčí svým dětem za dlouhých
zimních večerů a jaká vidění
vkládá do jejich představ,
že stále touží po zítřku.

Ale my jsme divoši -
sny bílého muže jsou nám skryty.

A protože jsou nám skryty,
půjdeme každý
svou vlastní cestou.

Neboť si především vážíme
práva každého člověka žít tak,
jak si to sám přeje –
bez ohledu na to,
jak se liší od svých bratrů.

Není toho moc, co nás spojuje.

Vaši nabídku uvážíme.

Jestliže přisvědčíme,
pak jenom proto,
abychom si zajistili rezervaci,
kterou jste nám slíbili.
Tam snad můžeme strávit naše
krátké dny po svém způsobu.

Až poslední rudý muž
ustoupí z této země a jeho paměť
bude už jen stínem mraku
nad prérií,
bude duch mých otců
v těchto březích a v těchto lesích
ještě stále živoucí.

Neboť oni milovali tuto zem,
jako novorozeně miluje
tlukot srdce své matky.

Když Vám prodáme svůj kraj,
milujte jej,
jako my jsme jej milovali,
starejte se,
jako jsme se my starali,
uchovejte si vzpomínku
na tento kraj, na takový, jaký je,
když si jej berete.

A veškerou svou silou,
svým duchem,
svým srdcem jej zachovejte
pro vaše děti a milujte jej,
jako Bůh miluje nás všechny.

Neboť jedno víme –
náš Bůh je tentýž Bůh.

Tato země je mu svatá.

Sám bílý muž
nemůže ujít společnému určení.

Snad jsme přece bratři.

Uvidíme.

Text vybral

Fotografie

Jiří Horák

Karel Pavlíček

Příloha Budišovského zpravodaje č. 3/2003
Samostatně neprodejné

www.horacko.cz/budisov/zpravodaj

Vydává: Obecní úřad Budišov, IČO 00289159, tel. 0618/875 110, e-mail: ou.budisov@horacko.cz
Redakce: Karel Pavlíček (e-mail karel_pavlicek@volny.cz, tel. 0618 / 875 212),

Mgr. Jiří Horák.

Vyšlo v Budišově dne 30. 9. 2003

Technická realizace: Ing. Ladislav Dokulil

Tisk Tiskárna Charvát, s.r.o., Velké Meziříčí